

Foreningen Bornholms bemærkninger til DN's forslag om fredning af Paradisbakkerne, Bornholm.

Foreningen Bornholm (FB efterfølgende) kan **ikke** støtte DN's forslag om fredning af Paradisbakkerne.

Selvom fredningsforslaget ligger indenfor rammerne af FB's formålsparagraffer om bevaring og fredning af naturskønne og historiske mindeværdige steder, har FB den opfattelse, at fredningsforslaget i dets nuværende omfang, form og proces ikke kan støttes fordi:

Paradisbakkerne er allerede underlagt følgende love og bekendtgørelser:

- Natura 2000
- Skovloven
- Naturbeskyttelsesloven
- Planloven
- Museumsloven
- Fredningsdeklaration af 1932 (del af Paradisbakkerne)
- En mindre deklaration af 1934 (del af Paradisbakkerne)

En fredning af Paradisbakkernes 642 ha store område, vil samtidigt betyde en forholdsvis stor omkostning for lokalsamfundet i forhold til **biodiversitetsgevinsten**, der er en af de vigtigste præmisser i DN'S fredningsforslag.

DN fremhæver med rette de meget smukke og geologiske unikke sprækkedale, der kun forefindes på Bornholm.

Derfor burde en eventuel fredningen af Paradisbakkerne være af national interesse, og derved en sandsynlighed for, at staten betaler 90 % af eventuelle fredningserstatningerne og BRK således kun 10 %.

Et andet af DN's argumenter for at frede Paradisbakkerne er, at en fredning vil beskytte fortidsminderne, men det kræver så, at alle fortidsminder bliver registreret, da der er stort ikke er registrerede ret mange fortidsminder på fredningsområdet.

Mere end 40 forskellige private lodsejere har gennem tiderne frivilligt bidraget med ressourcer og økonomi, til gennem en varieret arealforvaltning, at skabe et enestående skov og naturområde med høj biologisk biodiversitet, til glæde for de mange forskellige brugergrupper af arealet. Og det er FB's helt klare opfattelse, at de private lodsejere af Paradisbakkerne gerne frivilligt

vil fortsætte ad samme vej. Det kræver, at lodsejerne aktivt bliver inddraget og måske også vejledt i processerne med at sikre, pleje og udvide habitat-naturtyperne, § 3 naturtyper, naturnær skovdriftsformer ect., som DN efterspørger.

FB finder det iøvrigt bemærkelsesværdigt, at FB overhovedet ikke er blevet kontaktet inden udarbejdelse og fremsættelse af fredningsforslaget til trods for, at FB allerede i 1932 og 1934 fik gennemført de første frivillige fredninger af dele af Paradisbakkerne.

Såfremt Fredningnævnet på Bornholm vælger at frede Paradisbakkerne, har FB følgende bemærkninger til DN's fredningsforslag og taktsblad:

- BRK bør pålægges plejepligt og ikke kun plejeret. Som DN's fredningsforslag er nu, er det uklart hvem der reelt har plejepligten af de fredede områder. Hvis ikke BRK har plejepligt, kan FB frygte, at den fremtidige pleje af f.eks. de lysåbne arealer ikke bliver varetaget i det omfang den har idag.
- Det er betænkeligt, at BRK både har rollen som tilsynsførende og udførende. BRK er inhabil i forhold til kontrolfunktion, plejefunktion og økonomifunktion.
- Der bør være obligatorisk med Naturnær skovdrift på alle skovbevoksede arealer. Det giver ingen mening i forhold til at øge biodiversiteten- kun at pålægge Naturnær Skovdrift på de 134 ha. Naturnær skovdrift er i øvrigt kun en skovdriftsmetode, som ikke er bundet op i nogen lov.
- Der bør foretages en ny bioscore gennemgang af alle arealerne, så man har en ny og revideret baseline at gå ud fra.
- Gammelborg bør kun ryddes for træopvækst og træer, hvis Bornholms Museum eller Slots og Kulturstyrelsen stiller krav om det. Biodiversiteten er høj på borgområdet allerede, og det er vigtigt at bevare den i størst muligt omfang.
- Maskindriften på arealet skal udføres i henhold til Naturstyrelsens retningslinjer om Skånsom Maskindriften.
- Alle maskiner som udfører arbejde i fredningsområdet skal være miljøcertificeret i henhold til Naturstyrelsens retningslinjer.
- Afdrift i hugstmoden Nåletræ i den Naturnære skovdrift skal være tilladt, fordi afdrifter i en 4-5 års periode giver et lysåbne arealer til stor gavn for bla. Rødrygget Tornskade, Bynkefugl og mange sommerfuglearter. På afdriften bør efterlades min 8 højstubbe pr ha til dødt ved.
- Det bør være tilladt at plante f.eks. Douglasgran, og ikke kun hjemmehørende træarter. Douglasgran er en af de nåletræarter, der kan tåle fremtidens mere fugtige, varme og blæsende klima. Den angribes heller ikke af Typografbarkbiller, som rødgranen gør. De sidste par år er tusindvis af ha rødgran ødelagt af Typografbiller i Europa, og også her på Bornholm er der allerede kraftige angreb. Rødgran vil ikke kunne overleve

på sigt, så det vil være forstligt klogt at have en anden nåletræart med ind i skovdriften.

- FB foreslår, at den foreslåede tilladte nåletræsprocenten øges fra 20 til 40 %.

20 % er for lidt, og det bør tilstræbes at især arealet med skovfyr øges. Derved vil skovbilledet få et mere nordisk præg, hvor birk og skovfyr er de dominerende træarter med blåbær, lyng og urter under sig.

- Sprækkedalene bør ikke ryddes pr. automatik, da de rummer rigtig meget biodiversitet. Der bør foretages en screening af hver eneste sprækkedal inden en eventuel rydning eller andre plejetiltag.
- Fortidsminderne og fortidskulturspor **skal** registreres, ellers er det nærmest umuligt at beskytte dem i forbindelse med skovdriften.
- Der må ikke jordbearbejdes i forbindelse med gentilplantning, før tilplantningsarealet er screenet for fortidsminder ect.
- Natlige aktiviteter med lys bør ikke være tilladt. Det stresser vildt og fugle.
- Publikums adgang til arealerne bør foregå i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 23 for private skove, således at de private lodsejere bla. har mulighed for at forbyde f.eks Mountain-Bike cykling på udvalgte stier eller andre uhensigtsmæssige aktiviteter.

Erstatningerne på takstbladet tager udgangspunkt i Svartingedal Fredningen i 2013. Handelspriserne på skovejendomme er steget siden da. Stigningen i indexet for land og skovejendomme i perioden 2013-2024 udgør 20,1 %, og det vil kun være rimeligt at tilpasse erstatningssatserne i henhold hertil. En fredningsdeklaration på ejendommene vil alt andet lige medføre en lavere handelsværdi.

DN's fredningsforslag giver mulighed for, at der kan anlægges nogle få Sheltere i området, men der må ikke tages betaling for benyttelsen.

Sheltere på et skovområde giver ofte meget larm, affald og øgede omkostninger til oprydning mv, og derfor vil FB foreslå, at ejerne må opkræve betaling for brugen af Shelterne.

Bliver der givet tilladelse til Sheltere **uden** mulighed for opkrævning for brugen heraf, bør der i det mindste fastsættes en engangs erstatningstakst pr. shelter i størrelsesordenen 40-50.000 kr. pr shelter.

Med venlig hilsen
John Orbitt
Bestyrelsesmedlem
Foreningen Bornholm

